

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 142, 19.10.2026

Kaupunginhallitus, § 336, 05.10.2026

§ 142

Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

TRE:328/02.02.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 19.10.2026, § 142

Valmistelija / lisätiedot:

Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Mikko Koskela, puh. 040 133 4422, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset.

Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -59,3 milj. euroa, nettoinvestoinnit -214,9 milj. euroa, investointien tulorahoitusprosentti 41 ja pitkäaikaisten lainojen muutos 131,5 milj. euroa.

Perustelut

Aikaisempi käsittely

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 336. Kaupungin internetsivulla osoitteessa www.tampere.fi. [Muutokset vuoden 2026 talousarvioon | Tampere esityslistat ja pöytäkirjat](#)

Tiedoksi

Mikko Koskela, Vesa-Matti Kangas, Anniina Ylä-Mattila

Liitteet

1 Kh 5.10.2026 Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

Kaupunginhallitus, 05.10.2026, § 336

Valmistelijat / lisätiedot:

Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -59,3 milj. euroa, nettoinvestoinnit -214,9 milj. euroa, investointien tulo-rahoitusprosentti 41 ja pitkäaikaisten lainojen muutos 131,5 milj. euroa.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion 10.11.2025 (§ 176). Alkuperäisessä talousarviossa kaupungin tilikauden tulos on -41,4 milj. euroa, nettoinvestoinnit -230,7 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti 42. Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos talousarviossa on 149,5 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto on tämän jälkeen päättänyt muutoksista talousarvioon 16.3.2026 (§ 40), 18.5.2026 (§ 69) ja 8.6.2026 (§ 93). Näiden muutosten jälkeen tilikauden tulos on -43,9 milj. euroa ja nettoinvestoinnit -244,9 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti on 39.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (16.6.2026) 63 §:ssä todetaan seuraavasti: "Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana, kun muutostarve on katsottu tarpeelliseksi, ja niin, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi tehdä talousarvion muutosesitystä. Muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin, tuloarvioihin ja määrärahoihin. Talousarviopoikkeamista, joita ei ole hyväksytty talousarviomuutoksina valtuustossa, on annettava selvitys toimintakertomuksessa."

Talouslyksikkö on arvioinut talousarviomuutosten tarvetta viimeisimmän talouskatsauksen tietojen pohjalta yhdessä palvelualueiden ja konsernihallinnon kanssa.

Elokuun toiminnan ja talouden katsauksen ennusteessa tilikauden tulos on -54,4 milj. euroa, mikä on noin 10 milj. euroa talousarviota heikompi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 10,8 milj. euroa talousarviota parempana, mutta erityisesti verotulojen alittuminen 14 milj. eurolla sekä poistojen ja arvonalentumisten ylittyminen 7,9 milj. eurolla heikentävät tulosta. Investointien arvioidaan toteutuvan 36,9 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Talouslyksikkö on koostanut esityksen talousarvion muuttamisesta yksiköiden esitysten perusteella.

Muutokset toimintakatteeseen

Toimintakatteeseen esitetään yhteensä 8,7 milj. euron parannusta. Merkittävin muutos kohdistuu kasvatus- ja opetuslautakuntaan, jonka toimintakatetta esitetään parannettavaksi 9,7 milj. eurolla. Muutos perustuu pääosin varhaiskasvatuksen palveluryhmän ennakoitua pienempiin henkilöstö-, palveluseteli- ja palvelujen ostojen menoihin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lasten määrän jäädessä arvioitua alhaisemmaksi sekä perusopetuksen palveluryhmän henkilöstö- ja palveluhankintamenojen säästöihin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toimintakatetta esitetään parannettavaksi yhteensä 0,7 milj. euroa. Parannus muodostuu kulttuuripalvelujen arvioitua suuremmista toimintatuotoista ja toimintakulujen säästöistä sekä Kaikkien Tampere -kehitysohjelman palvelujen ostojen alittumisesta ohjelman käynnistymisen ajoittuessa osittain loppuvuoteen.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi yhteensä 5,3 milj. euroa. Työllisyys- ja kasvupalvelujen työttömyysturvamenojen maksuosuus on kasvanut voimakkaasti ja ylitysennuste on 11,5 milj. euroa. Muiden toimintamenojen, pääasiassa työllisyysalueen 5,3 milj. euron alitus sekä toimintatulojen kasvu 0,9 milj. euroa kompensoivat menojen lisäystä vain osittain. Lisäksi kaupungin sisäisten vuokrien tarkistuksella on vähäinen, alle 0,1 milj. euron toimintakatetta heikentävä vaikutus lautakunnan talouteen. Ammatillisen koulutuksen tuloja ja menoja esitetään lisättäväksi noin 1,2 milj. euroa valtionosuuksien saadun lisärahoituksen verran. Muutos lisää kaupungin valtionosuuksia ja konsernihallinnon yhteisten erien toimintamenoja ja kaupunkitasolla kustannusneutraali.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi 0,9 milj. euroa toimintatuottojen jäädessä talousarviosta ja toimintakulujen kasvaessa ennustetusta. Toisaalta Hiedanranta-kehitysohjelman toimintakatetta esitetään parannettavaksi 0,35 milj. euroa asiantuntijapalvelujen hankintojen siirtyessä tuleville vuosille.

Yhdyskuntalautakunnan toimintakatteeseen esitetään yhteensä noin 0,3 milj. euron parannusta Hiedanranta- ja Etelän kasvusuunta - kehitysohjelmissa, joissa hankintoja ja asiantuntijapalveluja siirtyy tuleville vuosille.

Joukkoliikennelautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi 2,8 milj. euroa. Muutos aiheutuu Kelan koulumatkalippujen aiempien vuosien tuloutusten oikaisusta sekä joukkoliikenteen liikennöintikustannusten noususta.

Konsernihallinnon toimintakatetta esitetään parannettavaksi yhteensä 6,6 milj. euroa. Konsernihallinnon omassa toiminnassa toimintakatteen odotetaan paranevan 0,4 milj. euroa johtuen palvelujen ostojen sekä henkilöstömenojen ennakoitua alemmasta toteumaennusteesta. Yhteisten erien toimintakatetta parantavat erityisesti osakemyyntien myyntivoitot 3,5 milj. euroa, palkankorotusvarauksen pienentyminen 3,0 milj. euroa sekä suurtahtumiin liittyvien kustannusarvioiden tarkentuminen. Kustannuksia lisää ammatilliseen koulutukseen osoitettava valtionosuus 1,2 milj. euroa.

Vuoden 2026 talousarviossa konsernihallinnon yhteisiin eriin on keskitetysti varattu määräraha kunta-alan palkkaratkaisun järjestelyeriä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

varten. Paikallisen erän käyttöä koskevat neuvottelut ovat päättyneet, ja nyt esitettävällä talousarviomuutoksella kohdennetaan talousarvioon varatusta määrärahasta yksiköille palkankorotusten kustannusvaikutukset yhteensä 0,5 milj. euroa.

Muutokset verorahoitukseen

Verotuloihin esitetään 17,5 milj. euron heikennystä. Verotuloja arvioidaan saatavan yhteensä noin 669,5 milj. euroa. Kunnallisverotulojen kehityksessä näkyy heikko yleinen talous- ja työllisyystilanne. Talouskasvun hienoinen elpyminen näkyy yhteisöverotuloennusteessa. Kiinteistöverotulojen heikkenemiseen vaikuttaa kiinteistöjen verotusarvojen lasku ja vähäinen uudisrakentaminen. Lisäksi ennustetta heikentää poikkeukselliset vero-oikaisut, jotka suurelta osin liittynevät sairaalakiinteistöjen muuttuneeseen verokohteluun. Kunnallisverotuloarvio on 13 milj. euroa ja kiinteistöveroarvio 8 milj. euroa heikempi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Yhteisöverotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 3,5 milj. eurolla.

Elokuun toiminnan ja talouden katsauksessa verotulojen on ennustettu alittavan talousarvion 14 milj. eurolla. Katsauksen laatimishetken jälkeen julkaistujen Kuntaliiton verolaskelmien perusteella kiinteistöverotulojen arvio on heikentynyt entisestään. Veroennusteiden heikentyminen 3,5 milj. eurolla on otettu huomioon esitettävässä talousarviomuutoksessa.

Valtionosuuksiin esitetään 2,2 milj. euron lisäystä. Lisäys perustuu uusiin valtionosuuspäätöksiin, joilla on lisätty rahoitusta ammatilliseen koulutukseen 1,2 milj. euroa, 1.8.2026 alkaneeseen perusopetukseen valmistavan opetuksen lisäopetukseen ja englanninkieliseen lukiokoulutukseen sekä palautettu käyttämättä jääneitä määrärahoja kunnille.

Muutos poistoihin ja arvonalentumisiin

Suunnitelman mukaisten poistojen ja arvonalentumisten tulosta heikentäviä poikkeamia esitetään hyväksyttäväksi nettona 8,8 milj. euroa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan poistot ovat alittumassa 2,2 milj. euroa teattereiden investointiavustuksen poistoajan korjauksen takia. Konsernihallinnon ICT-poistojen arviota on pienennetty 0,3 milj. euroa. Asunto- ja kiinteistölautakunnan poistoarvio on 6,1 milj. euroa suunniteltua suurempi pääosin käytöstä poistuvien rakennusten lisäpoistoista johtuen. Yhdyskuntalautakunnan poistoarvio on 4,5 milj. euroa budjetoitua suurempi, koska vanhoja keskeneräisiä kohteita on valmistettu suunniteltua enemmän. Konsernihallinnon yhteisten erien arvonalentumisten poikkeama -0,76 milj. euroa liittyy Pirkan Putkikeräys Oy:n osakkeiden alaskirjaukseen.

Muutokset investointeihin

Investointimenoja esitetään pienennettäväksi yhteensä noin 30,1 milj. euroa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investointeihin esitetään sekä lisäystä että vähennystä. Viinikankadun maanalaisen ajoyhteyden rakentamisaikataulun muutoksen takia esitetään 6 milj. euron lisäystä yhdyskuntalautakunnan investointeihin. Toisaalta taas pohjoiskannan suunnittelu ja hankekehitys eivät ole edenneet vielä toteutettavaksi hankkeeksi, ja Veturitallin alueen työt siirtyvät vuodelle 2027, joiden johdosta asunto- ja kiinteistölautakunnan 3 milj. euron määrärahatarpeet siirtyvät tuleville vuosille.

Hiedanrannan kehitysohjelman investointeja esitetään pienennettäväksi 0,8 milj. euroa, koska suunnitellut infratyöt siirtyvät tuleviin vuosiin.

Yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan investointeihin esitetään 0,975 milj. euron lisäystä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan investoinnit toteutuvat 0,15 milj. euroa talousarviota pienempinä, Lamminpään koulun kalusteinvestointien siirtyessä vuodelle 2027.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointeja on siirtymässä vuodelle 2027 ja määrärahaa esitetään pienennettäväksi noin 1,6 milj. euroa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankemäärärahaa esitetään vähennettäväksi noin 9,7 milj. eurolla ja maaomaisuuden investointeja 1,3 milj. eurolla. Suurimpina poikkeamina talonrakennushankkeissa on Tampereen taidemuseon perusparannus ja laajennus sekä Peltolammi-talon 1. vaihe.

Konsernihallinnon yhteisten erien investoinneista esitetään poistettavaksi Tampereen Särkänniemi Oy:n pääomittamiseen liittyvä varaus noin 20,1 milj. euroa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan pysyvien vastaavien luovutustuloja esitetään pienennettäväksi 3,6 milj. euroa. Konsernihallinnon yhteisten erien luovutustuloja lisätään 3,9 milj. euroa Tuomi Logistiikka Oy:n ja Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy:n osakkeiden myyntien johdosta.

Muutokset lainoihin

Vuoden 2026 investointimenojen arvioidaan toteutuvan talousarviota pienempänä, joten pitkäaikaisia lainoja ei ole tarvetta nostaa alkuperäisen talousarvion mukaista määrää. Uutta pitkäaikaista lainaa arvioidaan nostettavan 186 milj. euroa, mikä on 20 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Lainojen lyhennykset taas ovat noin 1,9 milj. euroa talousarviota suuremmat.

Antolainat ovat pienenevässä suunniteltua enemmän Tampereen Vuokratalosäätiön ja Koy Tampereen Monitoimiareenan lyhentäessä lainoja. Lisäksi uusia lainoja ei arvioida myönnettävän suunnitellusti, joten nettona antolainat ovat muuttumassa noin 2,6 milj. euroa talousarvioon verrattuna.

Talousarviomuutosten yhteenveto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esitetyt muutokset heikentävät talousarvion tulosta yhteensä noin 15,4 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 59,3 milj. euroa alijäämäinen.

Esitetyt muutokset pienentävät talousarvion investointeja noin 30,0 milj. euroa. Muutosten jälkeen nettoinvestoinnit ovat -214,9 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti on 41.

Pitkäaikaisten lainojen suunniteltua määrää esitetään pienennettäväksi noin 18,1 milj. euroa, minkä jälkeen pitkäaikaisten lainojen lisäys nettomääräisesti on noin 131,5 milj. euroa.

Esitykset ja koonti esityksistä sitovuustasoinnain ovat liitteenä.

Tiedoksi

Mikko Koskela, Vesa-Matti Kangas, Anniina Ylä-Mattila

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Mikko Koskelalle, johtaja Reija Linnamaalle, johtaja Lauri Savisaarelle, johtaja Pekka Salmelle ja johtaja Mikko Nurmiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

1 Kh 5.10.2026 Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 27.10.2026 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 27.10.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi. Pyydetessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tampere
27.10.2026

Kalle Kaunisto
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§142

Kunnallisvalitusohje

Kunnallisvalitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen, kun se ei ole muuttunut oikaisuvaatimusmenettelyssä, saa muutosta hakea valittamalla kuitenkin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavakseen yksityisoikeudellista asiaa koskevaa valitusperustetta, jonka osalta toimivalta on käräjäoikeudella.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuumioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuumioistuimet>.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistukseen tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana tai kun todisteellisesti sähköisesti tiedoksiannettu päätös on vahvistettu vastaanotetuksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määrääjän viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluku- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitus

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot; myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Lisäksi valitusviranomaiselle on soveltuvalla tavalla ilmoitettava myös valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle. Sähköisen valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisen päivän aikana. Paperisen valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.